

The Social
Assistant's Ethical
Code

CODUL DEONTOLOGIC AL ASISTENTULUI SOCIAL

Preambul

Vocația profesională a asistentului social este de a contribui la bunăstarea și realizarea de sine a ființei umane. El are următoarele îndatoriri: să asiste persoanele care traversează momente dificile ale vieții să-și dezvolte propriile capacități personale de a face față creativ și eficace problemelor; să mobilizeze resursele comunității pentru sprijinul celor aflați în dificultate; să participe la inițierea, dezvoltarea și aplicarea măsurilor de politică socială în domeniu; să participe activ la viața socială.

Lucrând cu ființa umană aflată de regulă în momente critice ale existenței, realizarea cu succes a profesiei de asistent social necesită îmbinarea unei arii largi de cunoștințe științifice despre om și societate cu dragostea de aproape și, în mod special, cu o atitudine morală exemplară.

Principii etice

Principii etice generale

Art.1 - Fiecare ființă umană este o valoare unică, ceea ce implică respect necondiționat.

Art.2 - Fiecare persoană are datoria să contribuie după posibilități la bunăstarea societății și dreptul de a primi suportul deplin din partea acesteia.

Art. 3 - Fiecare persoană are dreptul să se autorealizeze în măsura în care nu afectează autorealizarea celorlalți.

Art. 4 - Asistentul social are obligația să respecte și să promoveze principiile eticii și justiției sociale.

Art.5 - Asistentul social are responsabilitatea de a-și folosi la maximum calitățile umane și cunoștințele profesionale pentru a ajuta indivizii, grupurile, comunitățile, societatea în dezvoltarea lor și în soluționarea conflictelor la nivel personal și la nivelul societății.

Art. 6 - Asistentul social trebuie să acorde asistența cea mai bună posibil oricărei persoane aflate în dificultate, fără a face nici-un fel de discriminări (în funcție de sex, vârstă, rasă, naționalitate, apartenență etnică sau religioasă, etc.).

Art. 7 - În activitatea sa, asistentul social trebuie să respecte drepturile persoanelor, specificul grupurilor și comunităților, ținând cont de prevederile cu privire la drepturile și valorile stipulate în Declarația Universală a Drepturilor Omului, alte convenții internaționale cât și legislația națională; drepturile persoanei umane au prioritate.

Art. 8 - Asistentul social trebuie să se bazeze pe principiile respectului apărării intimității, confidențialității și utilizării responsabile a informațiilor obținute în actul exercitării profesiei. Respectarea confidențialității trebuie să fie necondiționată, ea continuând chiar și după decesul persoanei asistate.

Art. 9 - Dacă în exercitarea profesiei se constată o încălcare a prevederii legale, asistentul social are datoria de a o face cunoscută părților implicate, dar nu poate face denunț către organele legii; el nu trebuie să facă nici depoziții în justiție și nici nu poate fi chemat ca martor pentru ceea ce a constatat, având dreptul, pe

motive profesionale bine întemeiate, să refuze.

Art. 10 - În același timp, asistentul social are datoria să coopereze cu organele în drept pentru prevenirea actelor criminale posibile.

Art. 11 - Asistentul social va implica activ persoana asistată în conștientizarea intereselor sale, astfel încât să-i asigure autonomia, demnitatea și dezvoltarea umană.

Art. 12 - În activitatea sa cu persoana asistată, asistentul social va considera cu prioritate interesele acesteia, acordând totodată atenția necesară intereselor celorlalte părți implicate.

Art. 13 - Stimulând asistatul să-și asume responsabilitatea adoptării soluției pentru problemele sale, asistentul social trebuie să se implice activ și responsabil în sprijinirea asistatului în acest proces. El trebuie să-l sprijine pe asistat să devină conștient de toate riscurile și consecințele posibile ale unei opțiuni sau alteia.

Art. 14 - Impunerea unei soluții care să rezolve problemele asistatului în detrimentul intereselor celorlalte părți implicate, trebuie să aibă loc doar după o evaluare sistematică și responsabilă a cerințelor tuturor părților aflate în conflict.

Art. 15 - În activitatea sa, asistentul social nu va oferi niciodată, direct sau indirect, suportul său persoanelor, grupurilor, forțelor politice ori structurilor de putere care manipulează sau oprimează celelalte ființe umane.

Art. 16 - Toate deciziile pe care asistentul social le ia vor avea o justificare etică explicită. Asistentul social va milita ca aceste decizii să fie acceptate și respectate și de către ceilalți.

Art. 17 - Asistentul social are datoria să activeze pentru ca principiile codului deontologic al asistenței sociale să fie cunoscute și respectate atât în cadrul comunității sale profesionale cât și de către alte persoane și instituții.

Art.18 - Asistentul social trebuie

CODUL DEONTOLOGIC AL ASISTENTULUI SOCIAL

să facă tot ce-i stă în putință să susțină părțile în soluționarea pe cale amiabilă a situațiilor conflictuale, evitând recurgerea la calea juridică.

Standarde

Standarde generale ale conduitei morale a asistentului social

Art. 19 - Asistentul social trebuie să mențină în cadrul colectivității un înalt standard al condiției sale morale. Este inacceptabilă orice formă de manipulare; asistentul social trebuie să respecte libertatea de opțiune a fiecărui individ, grup, colectivitate.

Art. 20 - Asistentul social trebuie să apere persoana asistată de a fi abuzată datorită unei situații dificile în care se află.

Art. 21 - Asistentul social trebuie să-și practice profesiunea cu probitate morală, demnitate, onestitate și competență.

Art. 22 - Deoarece profesia de asistent social este condiționată de încredere și prestigiu personal, asistentul social trebuie să evite în viața sa privată tot ceea ce ar dăuna imaginii sale profesionale.

Standarde generale ale conduitei profesionale

Art. 23 - Asistentul social trebuie să fie activ în depistarea problemelor, să folosească toate cunoștințele sale profesionale pentru a asista persoanele, grupurile sau colectivitățile aflate în dificultate să atingă un prag acceptabil de normalitate.

Art. 24 - Asistentul social trebuie să protejeze interesele persoanelor asistate susținându-le în luarea propriilor decizii în deplină cunoștință de cauză.

Art. 25 - Asistentul social trebuie să-și perfecționeze continuu pregătirea profesională (prin lecturi de specialitate, cursuri de perfecționare, participare la mani-

festări științifice) cât și deprinderile și abilitățile pentru practicarea meseriei; trebuie să contribuie la dezvoltarea unui climat stimulativ pentru perfecționare în cadrul comunității profesionale.

Art. 26 - Asistentul social trebuie să evite acele situații care pot dăuna imaginii publice favorabile profesiei; să nu permită sau să încurajeze denigrarea profesiei.

Art. 27 - Asistentul social este responsabil pentru calitatea și conținutul serviciilor pe care le oferă.

Art. 28 - Asistentul social trebuie să reziste oricăror presiuni politice sau ideologice, precum și altor influențe care pot interfera cu exercitarea profesiei.

Art. 29 - Asistentul social nu trebuie să îngăduie ca problemele sale personale să influențeze judecățile și activitatea sa profesională.

Art. 30 - Fiind solicitat de profesie să înțeleagă și să-și asume problemele celor pe care îi asistă, asistentul social are o datorie fundamentală față de sine și familia proprie de a-și dezvolta capacitatea de diferențiere a problemelor din sfera activității profesionale de viața personală și a familiei sale.

Art. 31 - O componentă esențială a profilului profesional al asistentului social este dezvoltarea capacității de autocunoaștere și de cunoaștere a celuilalt (empatia).

Art. 32 - Asistentul social trebuie să supună continuu unei examinări critice, constructive, profesia, teoriile, metodele și practicile ei.

Art. 33 - Asistentul social trebuie să susțină cercetarea științifică din domeniul asistenței sociale angajându-se direct în activitatea de cercetare științifică, colaborând sau sprijinind cu experiența, informația și datele de care dispune pe colegii angajați în programe de cercetare științifică.

Art. 34 - Asistentul social angajat în activitatea de cercetare se va supune normelor deontologice generale ale dome-

niului cercetării științifice.

Art. 35 - Asistenții sociali angajați în cercetarea științifică trebuie să ia toate măsurile necesare pentru protecția anonimatului și intimității persoanelor investigate, în scopul înlăturării oricăror prejudecii morale sau materiale la care acestea ar putea fi supuse.

Art. 36 - Este o datorie față de propria profesie sprijinirea prin toate mijloacele a procesului de educație și formare a asistenților sociali: în calitate de cadru didactic, ca îndrumător de practică sau coleg cu mai multă experiență.

Art. 37 - Specialiștii angajați în formarea profesională a asistenților sociali trebuie să însușească respectul și dragostea față de profesie, să contribuie la difuzarea și interiorizarea normelor codului deontologic

Standarde generale în relația asistentului social cu persoanele asistate

Art. 38 - Atitudinea față de persoana asistată se bazează pe respect față de personalitatea asistatului și pe recunoașterea responsabilității acestuia pentru opțiunile pe care le face.

Art. 39 - Asistentul social oferă asistență socială fără să piardă din vedere valorile comunității din care asistatul face parte.

Art. 40 - Asistentul social are obligația să acorde asistență, în limitele obiectivelor instituției din care face parte, oricărei persoane aflate în dificultate, fără nici-o discriminare

Art. 41 - Asistentul social trebuie să furnizeze persoanei asistate informații complete și exacte cu privire la oferta serviciilor sociale accesibile în cadrul instituției din care face parte.

Art. 42 - Dacă dintr-un motiv oarecare, asistentul social consideră că nu poate oferi asistență solicitată, el trebuie să explice motivele sale asistatului, în afară de cazul în care aceasta ar contraveni în

vreun fel persoanei asistate.

Art. 43 - Dacă asistentul social este în situația de a-și exprima opțiunile religioase sau politice, el trebuie să facă acest lucru astfel încât persoana asistată să se simtă absolut liberă în propriile opțiuni.

Art. 44 - Asistentul social va acționa în cooperare cu persoana asistată în ceea ce privește asistența acordată. Numai în cazul în care persoana asistată nu are capacitatea de a decide care sunt nevoile sale, sau dacă interesele altor persoane ori ale societății sunt în pericol este permis să se intervină fără informarea celui asistat. În această situație, asistentul social va justifica acțiunile sale, atât cât este posibil, față de persoana asistată

Art. 45 - Asistentul social trebuie să câștige încrederea persoanei asistate, convingând-o că relația stabilită este utilizată în scopul promovării drepturilor, dorințelor și intereselor sale legitime; asistentul social va culege numai informații necesare actului asistenței.

Art. 46 - Dacă în timpul acordării asistenței, asistentul social cooperează cu alte persoane, el va comunica numai informațiile necesare, dar nu fără acordul clientului și în conformitate cu exigențele menționate la art. 7

Art. 47 - Dacă asistentul social este chemat ca martor, el va decide de la caz la caz dacă va depune sau nu mărturie, cu respectarea prevederilor cu privire la secretul profesional conținute în acest cod. Asistentul social poate să depună mărturie împotriva unei persoane asistate în condițiile în care consideră că interesele vitale ale altora sunt în pericol, iar în caz de dubiu, se poate consulta cu organismul comunității profesionale responsabil de aplicarea prezentului cod.

Standarde generale la locul de muncă - serviciu, agenție, organizație

Art. 48 - Asistentul social are obligația să lucreze sau să coopereze cu acele

CODUL DEONTOLOGIC AL ASISTENTULUI SOCIAL

agenții ale căror politici și procedee se înscriu în standardele profesionale adecvate și care respectă codul deontologic al asistentului social.

Art. 49 - Asistentul social este responsabil de standardele profesionale și etice ale instituției în care lucrează.

Art. 50 - Asistentul social va acționa pentru realizarea responsabilă și calificată a obiectivelor organizației în care lucrează, contribuind la elaborarea și dezvoltarea standardelor profesionale și etice ale întregii activități de asistență socială.

Art. 51 - Asistentul social va susține satisfacerea intereselor legitime ale persoanei asistate în cadrul instituției din care face parte sau, dacă nu este posibil, apelând la alte surse de sprijin.

Standarde referitoare la relațiile asistentului social cu colegii și alți specialiști

Art. 52 - Asistentul social trebuie să colaboreze cu colegii săi și cu alți specialiști, atunci când aceasta se impune.

Art. 53 - Asistentul social trebuie să militeze, în relațiile cu colegii și cu ceilalți specialiști, pentru promovarea și respectarea standardelor profesiei.

Art. 54 - Asistentul social trebuie să împărtășească cunoștințele, experiența, ideile sale cu colegii, cu ceilalți specialiști, precum și cu voluntarii, în scopul perfecționării reciproce.

Art. 55 - Față de colegii aflați la începutul carierei profesionale, asistentul social trebuie să acorde întregul suport pentru integrarea profesională a acestora și să le împărtășească experiența proprie.

Art. 56 - Asistentul social trebuie să recunoască și să respecte meritele și competențele colegilor; să accepte diferențele de opinie și practică, exprimându-și eventualele critici prin modalități adecvate, într-o manieră responsabilă.

Art. 57 - Asistentul social în poziție de conducere trebuie să respecte

opiniile profesionale, capacitatea, experiența și meritele colegilor prin crearea unei atmosfere de dezbateră liberă și responsabilă.

Art. 58 - Asistentul social pus în situația de a evalua activitatea colegilor trebuie să dea dovadă de echitate, corectitudine și profesionalism.

Art. 59 - Asistentul social este chemat să contribuie la realizarea unui climat de colegialitate, respect și suport reciproc. În cazul apariției unor situații conflictuale, el trebuie să contribuie activ la rezolvarea acestor situații într-un spirit colegial și de exigență profesională.

Art. 60 - Relațiile asistentului social cu colegii și alți specialiști trebuie să se bazeze pe loialitate și susținerea reciprocă a reputației.

Art. 61 - În activitatea cu persoanele asistate, asistentul social nu trebuie să depășească sfera sa de competență; în același timp asistentul social trebuie să militeze împotriva substituirii sale, ca specialist, cu specialiști din alte domenii din sfera de competență a asistenței sociale.

Art. 62 - Asistentul social care are temei să creadă că un coleg prejudiciază prin comportamentul său interesele persoanei asistate sau încalcă flagrant standardele profesiei are obligația să aducă la cunoștință acest lucru organismelor în drept, dacă nu a reușit să rezolve situația prin discuții colegiale cu persoana în cauză.

Responsabilitatea asistentului social față de societate

Art. 63 - Responsabilitatea primară a asistentului social se referă la persoanele aflate în dificultate dar, totodată, profesia sa îi impune o înaltă responsabilitate față de societate.

Art. 64 - Asistentul social are datoria de a sprijini persoanele asistate să se integreze în viața socială și culturală, de a restabili relațiile cu familia și societatea, de a reduce dependența socială, de a-l face pe

asistat conștient nu numai de drepturile sale, dar și de datoriile sale sociale.

Art. 65 - Asistentul social are datoria să sprijine societatea în a deveni conștientă de problemele grave cu care se confruntă anumite categorii ale populației, de posibilele inechități, nedreptăți, și să militeze pentru o atitudine colectivă, prin găsirea unor soluții constructive.

Art. 66 - Aderând complet la valorile democrației, care presupun crearea unei societăți echilibrate în care toate segmentele ei să se accepte, să se recunoască și să se sprijine reciproc, asistentul social are datoria să înțeleagă și să respecte cultura, experiența istorică, opțiunile fundamentale a comunității în care lucrează.

Art. 67 - Asistentul social trebuie să contribuie cu experiența sa profesională la dezvoltarea programelor și politicilor sociale. Asistentul social este dator să susțină perfecționarea politicilor sociale în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață și pentru promovarea justiției sociale.

Art. 68 - Asistentul social trebuie să militeze pentru crearea unei "societăți pentru toți", fără discriminări, excluziuni sau marginalizări, o societate caracterizată de grija pentru fiecare membru al său.

Responsabilitatea comunității profesionale pentru respectarea și cunoașterea profesiei de către ceilalți

Art. 69 - Asistentul social are obligația morală de a se organiza într-o comunitate profesională pentru elaborarea criteriilor de dezvoltare a profesiei, a drepturilor și obligațiilor asistenților sociali și are obligația să urmărească respectarea lor.

Art. 70 - Comunitatea profesională va promova standardele morale și profesionale de asistență socială și va

veghea la respectarea lor.

Art. 71 - Asistentul social este un profesionist, pregătirea sa profesională incluzând un complex de cunoștințe și deprinderi multidisciplinare. Specializarea sa se realizează în forme de învățământ acreditat de tip postliceal, de minimum 3 ani, sau prin studii universitare.

Art. 72 - Comunitatea profesională are datoria să acționeze pentru prevenirea exercitării profesiei de asistent social de către persoane fără calificarea profesională corespunzătoare.

Art. 73 - Comunitatea trebuie să militeze pentru ca în organizațiile ofertante de servicii de asistență socială să se lucreze cu asistenți sociali profesioniști, ca o garanție a respectării standardelor profesionale adecvate.

Art. 74 - Comunitatea profesională va dezvolta mecanismele și procedurile de evaluare și acreditare ale organizațiilor care oferă servicii de asistență socială.

Art. 75 - Înalta sa misiune nu se poate realiza decât în cooperare cu colectivitatea profesională și prin colaborarea cu alți specialiști, contribuind împreună la dezvoltarea profesiei.

Art. 76 - Comunitatea profesională va accepta că instruirea profesională continuă este fundamentală pentru activitatea de asistență socială; ea este responsabilă pentru standardele serviciilor oferite.

Art. 77 - Comunitatea va recunoaște și va stimula nevoia de colaborare a asistenților sociali cu alți specialiști, în interesul persoanelor asistate.

Art. 78 - Comunitatea asistenților sociali va milita pentru realizarea condițiilor care permit asistenților sociali să cunoască și să respecte obligațiile ce decurg din prevederile acestui cod.

Art. 79 - Comunitatea profesională va milita și sprijini procesul de creare și dezvoltare a serviciilor sociale publice.

Art. 80 - Comunitatea profesională a asistenților sociali are datoria să acționeze pentru recunoașterea socială a profe-

siei și pentru oficializarea statutului profesional și obligațiilor asistentului social.

Înșușirea, respectarea, și mecanismele de sancțiune ale codului deontologic

: Art. 81 - Organizația/ organizațiile profesională/le are/au datoria să dezvolte organisme însărcinate cu:

- difuzarea prezentului cod;
- analiza situațiilor de posibilă în-

călcare a prevederilor codului;

- analiza cu maximă responsabilitate și deplină colegialitate a vinovăției de încălcare a prevederilor codului;
- prevederea sancțiunilor ce se impun;
- executarea sancțiunilor cuvenite;

Art. 82 - Sancțiunile pot fi:

- (1) atenționarea personală;
- (2) sesizarea instituției în care lucrează asistentul social;
- (3) aducerea la cunoștința întregii comunități profesionale a abaterilor grave.